

Sotah, Kedusha and Communal Healing

Source Sheet by Tammy Jacobowitz

Numbers 5

(1) יהוה spoke to Moses, saying: (2) **Instruct the Israelites to remove from camp anyone with an eruption or a discharge and anyone defiled by a corpse.** (3) Remove male and female alike; put them outside the camp so that they do not defile the camp of those in whose midst I dwell. (4) The Israelites did so, putting them outside the camp; as יהוה had spoken to Moses, so the Israelites did. (5) יהוה spoke to Moses, saying: (6) Speak to the Israelites: When men or women individually commit any wrong toward a fellow human being, **thus breaking faith with יהוה**, and they realize their guilt, (7) they shall confess the wrong that they have done. They shall make restitution in the principal amount and add one-fifth to it, giving it to the one who was wronged. (8) If that party [is deceased and] has no kin to whom restitution can be made, the amount repaid shall go to יהוה for the priest—in addition to the ram of expiation with which expiation is made on their behalf. (9) So, too, any gift among the sacred donations that the Israelites offer shall be the priest's. (10) And each shall retain his sacred donations: each priest shall keep what is given to him. (11) יהוה spoke to Moses, saying: (12) **Speak to the Israelite people and say to them: Any party whose wife has gone astray and broken faith with him,** (13) in that another man has had carnal relations with her unbeknown to her husband, and she keeps secret the fact that she has defiled

במדבר ה'

(א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) צוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלְחוּ מִן-הַמַּחֲנֶה כָּל-צָרוּעַ וְכָל-זָב וְכָל טִמְאָ לִנְפֹשׁ: (ג) מִזְכָּר עַד-נִקְבָה תִשְׁלְחוּ אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה תִשְׁלְחוּם וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת-מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם: (ד) וַיַּעֲשׂוּ-כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁלְחוּ אוֹתָם אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל: {פ}

(ה) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ו) דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אִזּוֹ-אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מְכַל-חֲטָאת הָאֲדָם לְמַעַל מַעַל בִּיהוָה וְאִשְׁמָה הִנָּפֵשׁ הָהוּא: (ז) וְהִתְוַדּוּ אֶת-חֲטָאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת-אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לְאִשֶּׁר אָשָׁם לוֹ: (ח) וְאִם-אֵין לָאִישׁ גֵּאֵל לְהָשִׁיב הָאֲשָׁם אֵלָיו הָאֲשָׁם הַמוֹשֵׁב לִיהוָה לִכְהֵן מִלִּבָּד אֵיל הַכֹּפְרִים אֲשֶׁר יִכְפֹּר-בּוֹ עָלָיו: (ט) וְכָל-תְּרוּמָה לְכָל-קֹדֶשִׁי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-יִקְרִיבוּ לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה: (י) וְאִישׁ אֶת-קֹדֶשׁוֹ לוֹ יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר-יִתֵּן לִכְהֵן לוֹ יִהְיֶה: {פ}

(יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: (יב) דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִשָּׁה כִּי-תִשְׁטָה אִשְׁתּוֹ וּמַעַלָה בּוֹ מַעַל: (יג) וְשָׁכַב אִישׁ אֶת-הָאִשָּׁה שִׁכְבַּת-זָרָע וְנָעַל מַעֲיָנִי אִשָּׁה וְנִסְתָּרָה וְהָיָא נִטְמָאָה וְעַד אֵין בָּהּ וְהוּא לֹא נִתְפָּשָׁה: (יד) וְעָבַר עָלָיו רֹחַ-קִנְיָא וְקִנְיָא אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהוּא נִטְמָאָה אוֹ-עָבַר עָלָיו רֹחַ-קִנְיָא וְקִנְיָא אֶת-אִשְׁתּוֹ וְהָיָא לֹא נִטְמָאָה: (טו) וְהָיָא הָאִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ אֶל-הַכֹּהֵן וְהָבִיָא אֶת-קָרְבָּנָה עָלֶיהָ עֲשִׂירֵת הָאִפָּה קֶמַח שְׁעָרִים לֹא-יִצֶק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא-יִתֵּן עָלָיו לֶבָנָה כִּי-מִנְחַת קִנְיָא הוּא מִנְחַת זָכְרוֹן מִזְכָּרַת עוֹן: (טז) וְהִקְרִיב אֶת-הַכֹּהֵן וְהַעֲמִידָה לִפְנֵי יְהוָה: (יז) וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיָּמִים קֹדָשִׁים בְּכָל-יְחֹרֶשׁ וּמִן-הָעֹפֹר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקִרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל-הַמִּיָּם: (יח) וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן אֶת-הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע אֶת-רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל-כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת

herself without being forced, and there is no witness against her, (14) but a fit of jealousy comes over him and he is wrought up about the wife who has defiled herself—or if a fit of jealousy comes over him and he is wrought up about his wife although she has not defiled herself— (15) that party shall bring his wife to the priest. And he shall bring as an offering for her one-tenth of an *ephah* of barley flour. No oil shall be poured upon it and no frankincense shall be laid on it, for it is a meal offering of jealousy, a meal offering of remembrance which recalls wrongdoing. (16) The priest shall bring her forward and have her stand before (17) יהוה. The priest shall take sacral water in an earthen vessel and, taking some of the earth that is on the floor of the Tabernacle, the priest shall put it into the water. (18) After he has made the woman stand before יהוה, the priest shall bare the woman's head and place upon her hands the meal offering of remembrance, which is a meal offering of jealousy. And in the priest's hands shall be the water of bitterness that induces the spell. (19) The priest shall adjure the woman, saying to her, "If no other party has lain with you, if you have not gone astray in defilement while living in your husband's household, be immune to harm from this water of bitterness that induces the spell...

Rashi on Numbers 5:12

(1) IF ANY MAN'S WIFE GO ASIDE [AND ACT DECEITFULLY AGAINST HIM] — What is stated above, immediately before this section? ואיש את קדשיו לו יהיו If you withhold the gifts due to the priest (cf.

הזכרון מנחת קנאת הוא וביד הכהן יהיו מי המרים המארים: (יט) והשביע אתה הכהן ואמר אל-האשה אם-לא שכב איש אתך ואם-לא שטית טמאה תחת אישך הנלי ממי המרים המארים האלה: ...

רש"י על במדבר ה'י"ב

(א) איש איש כי תשטה אשתו. מה כתוב למעלה מן הענין? "ואיש את קדשיו לו יהיו", אם אתה מעב מתנות הכהן, חייך שתצטרך לבא אצלו להביא לו את הסוטה: (ב) איש איש. ללמדך שמועלת בשתים – באיש מלחמה שלמעלה, ואישה מלמטה: (ד) ומעלה בו מעל. ומהו המעל?

ושכב איש אתה:

Rashi on v. 10), by your life, you will have to come to him in order to bring him your faithless wife for the ordeal by the waters (Berakhot 63a). (The translation therefore is: "A man who remains with his holy things, not giving them to the priest, לו יהיו they — the man and his wife — will become subject to him [require his services])". (2) איש איש — The double expression איש איש is employed to teach you that she (the faithless wife) deals treacherously in two respects — against Him above Who bears the appellation of איש, as in the text "[the Lord is] a Man of the war" (Exodus 15:3), and against her husband (אישה) here below (Midrash Tanchuma, Vaetchanan 5). תשטה

רש"י על במדבר ה'ב'א'

Rashi on Numbers 5:2:1

COMMAND THE CHILDREN OF ISRAEL etc. — This section was spoken on the day when the Tabernacle was erected; there were eight sections spoken on that day, as is related in Treatise Gittin 60a, in the chapter beginning with the word הנזקין.

צו את בני ישראל וגו'. פְּרָשָׁה זוֹ נֶאֱמָרָה בַּיּוֹם שֶׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן, וְשִׁמוּנָה פְּרָשִׁיּוֹת נֶאֱמָרוּ בּוֹ בַּיּוֹם, כְּדֹאִיתָא בְּמַסְכֶּת גִּטִּין בְּפֶרֶק הַנִּזְקִין (גיטין דף ס')

ויקרא רבה י"ח:ד'

(ד) תִּנִּי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי בְּשָׁעָה שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי וְאָמְרוּ (שמות כד, ז): כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה לֹא הָיָה בָּהֶן זָב וּמִצְרָע וְלֹא חֲגָרִין וְלֹא סוּמִין וְלֹא אֵילָמִים וְלֹא חֲרָשִׁים וְלֹא שׁוֹטִים, עַל אוֹתָהּ שָׁעָה הוּא אוֹמֵר (שיר השירים ד, ז): כָּלֹךְ יָפָה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּהּ, וְכִיּוֹן שֶׁחָטְאוּ לֹא עָבְרוּ יָמִים קָלִים עַד שֶׁנִּמְצְאוּ בָּהֶן זָבִין וּמִצְרָעִים, עַל אוֹתָהּ שָׁעָה הוּא אוֹמֵר (במדבר ה, ב): וַיִּשְׁלַחוּ מִן הַמַּחֲנֶה כָּל צָרוּעַ וְכָל זָב וּגו', מֵהִיכָן נִתְחַיְבוּ יִשְׂרָאֵל בְּזִיבוֹת וְצָרַעַת, רַב הוּנָא בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָא אָמַר עַל יְדֵי שְׁהִיּוֹ מַלְיָזִין אַחֵר גְּדוּלְיָהוּן וְאוֹמְרִים מִשְׁפָּחָה זוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי לֹאֻ שֶׁל

מצרעים היא, ללמדך שאין הנגעים באים אלא על לשון הרע. רבי תנחומא אומר על ידי שהיו מליצין אחרי הארון ואומרים ארון זה הורג את נושאיו, ואין נגעים באים אלא על לשון הרע, לכן נתחייבו ישראל בזיבות וצרעת. ורבנן אמרי מן העגל, דכתיב (שמות לב, כה): וירא משה את העם כי פרע הוא, שפרחה בהן צרעת, כמה דאת אמר (ויקרא יג, מה): וראשו יהיה פרוע. רבי יהודה בר רבי סימון אמר ממתאוננים, שנאמר (במדבר יא, כ): עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא, מהו לזרא רבי הונא אמר לזרנא ולבוטנא, וריש לקיש אמר לאסכרא, רבי אבא אמר לאזהרה. רבי אביתר אמר לקרדא. רבי שמעון בן יוחאי אמר ובלבד שתהיו מרחקין ביותר ממה שאתם מקרבין בו, אמר רבי יהודה בן רבי סימון מכאן נעשו זרים לאהל מועד.

במדבר רבה ז' א'

(א) צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה וגו' (במדבר ה, ב), הדא הוא דכתיב (משלי כה, ד): הגו סיגים מכסף ויצא לצרף כלי, אמר רבי תנחומא בר רבי אבא מהו הגו סיגים מכסף, כל זמן שהפסלת הזו בכסף אינו מראה יפיו, לא עשה אלא נסתננה הפסלת ממנו, מיד הוא מראה שבחו. הגו סיגים מכסף, אחר כך ויצא לצרף כלי, כיצד בשעה שיצאו ישראל ממצרים היו כל רבן בעלי מומין, למה מפני שהיו יגעים בטיט ובלבנים ועולים לראש הבנין ומי שהוא בונה על ידי שהיו עולין לראשי הדמוסין, או האבן נופלת וקוטעת ידו, או הקורה או הטיט נכנס בעיניו והוא נסמא. והיו בעלי מומין, כיון שבאו למדבר סיני אמר האלהים כך הוא כבודה של תורה שאתן אותה לדור בעלי מומין, ואם אמתין עד שיעמדו אחרים הרי אני משהא במתן תורה, מה עשה האלהים, אמר למלאכים שיירדו אצל ישראל וירפאו אותן, ותדע לך שכן, אמר רבי יהודה אמר רבי סימון מנין שלא היה בהן חגרין, שנאמר (שמות יט, יז): ויתיצבו בתחתית ההר, ואין נצב אלא על רגליו. מנין שלא היה בהן גדמין, שנאמר (שמות כד, ז): כל אשר דבר ה' נעשה. ומנין שלא היה בהן חרשין, שנאמר (שמות): ונשמע. ומנין שלא היה בהן סומין, שנאמר (שמות כ, טו): וכל העם ראים את הקולות. ומנין שלא היה בהן אלמים, שנאמר (שמות יט, ח): ויענו כל העם, נמצאת אומר שהרי נתרפאו כלן. ואם אין אתה למד מכאן יש לך ללמד ממקום אחר, שנאמר (שמות טו, כו): כל המחלה אשר שמתי במצרים וגו', הרי לך שנתרפאו, אבל כיון שעשו אותו מעשה של עגל חזרו למומן ונעשו זבין ומצרעין, שכן משה רואה אותן, שנאמר (שמות לב, כה): וירא משה את העם כי פרע הוא, ואין פרוע אלא לשון צרוע,

כָּמָה דְּתִימָא (ויקרא יג, מה): וְהָצַרְוֹעַ אֲשֶׁר בּוֹ הִנָּגַע וְגו' וְרָאִשׁוֹ יִהְיֶה כְּרוּעַ וְגו'.
אָמַר הָאֱלֹהִים לְמֹשֶׁה עַד שָׁלֹא עָשִׂיתָם אֶת הַמִּשְׁכָּן הָיִיתִי מְגַלְגֵּל בַּדְּבָרִים וְהָיוּ
הַזִּבִּים וְהַמִּצְרָעִים מְעַרְבִּים עִמָּכֶם, עַכְשָׁיו שֶׁעָשִׂיתָם אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֲנִי מִשְׁרָה
שְׂכִינֹתִי בֵּינֵיכֶם, הִפְרִישׁוּ אוֹתָם מִכֶּם, וַיִּשְׁלַחוּ מִן הַמַּחֲנֶה כָּל צָרוּעַ וְכָל זָב וְכָל
טָמֵא לְנֶפֶשׁ, בְּשִׁבְלֵי מֶה, (במדבר ה, ג): וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן
בְּתוֹכָם.

Source Sheet created on Sefaria by Tammy Jacobowitz